كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭسىنە قول جەتكۈزەيلىك

وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق، وبلىس دەرەجىلىك جەمىس ورمانى شارۋاشلىقىنىڭ علمىي جولىمەن دامىتىلىشى ـــ

داستارقان جەمىسكە تولىپ، كىرىس تەز ارتتى، جەمىس ونىمدەرى جاقسى، كەدەيلىكتەن ارىلۇ ورنىقتى بولدى

□ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى تىلشىلەرى

قازىر جاڭعاقتى باعىپ ـ باپتاۋ مەزگىلى، قاراقاش اۋدانىنىڭ اگروتەحنيكا جەتەكشىسى زاۋا قالاشعى جاڭا وستەڭ قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ابلەت مامەتتىڭ جاڭعاق باقشاسىنا كەلىپ جاڭا سورتتى تەلۇگە جەتەكشىلىك ەتتى. "جاڭا سورت تەلىنگەننەن كەيىن، جاڭعاقتىڭ ءونىم مولشەرى مەن ساپاسى بىردەي جوعارىلايدى"، ـ دەدى ابلەت.

جاڭعاق، شالان، انار، شيە... وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق، وبلىستىڭ دەرەجىلىك جەمىس ورمانى جەمىس وسىرەتىن شارۋالاردىڭ "ءدىلدا اعاشىنا" اينالدى. 2019 ـ جىلى بۇكىل شينجياڭداعى جەمىس ورمانى ەگىلگەن جەردىڭ اۋدانى 21 ميللىيون 677 مىڭ 400 مۇ بولىپ، جەمىس ورمانى شارۋاشلىعىنىڭ كىرىسى تۇتاس رايوندىق شارۋالاردىڭ جان باسىندىق تازا كىرىسىنىڭ 25% مولشەرىن ۇستادى، مۇندا وڭتۇستىك شينجياڭداعى ءىشىنارا اۋداندارداعى، قالارداعى ارا سالماق 45%تەن استامعا جەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە دەر كەزىندە قول جەتكىزۋگە پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورمانى ىلگەرىلەتتى

جاڭعاق ـــ ءۇشتۇرپان اۋدانى جاركوپىر اۋىلىنداعى شارۋالاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىستەرىن ارتتىرۋىنداعى نەگىزگى ارنالاردىڭ ءبىرى، بيىل بۇل اۋىل تاعى شىرعاناق كاسىبىن جەتىلدىرۋدى كۇشەيتتى. "ءبىز جاڭعاقتىڭ ساپاسىن ناعۇرلىم جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرىپ قانا قالماستان، شىرعاناق ارقىلى ءتىپتى دە كوپ شارۋالار وتباسىنا پايدا جەتكىزەمىز"، ـ دەدى جاركوپىر اۋىلدىق پارتكومنىڭ شۇجيى جاڭ ليچۇن.

بيىل اقسۇ ايماعى اۋداندارداعى، قالالاردىڭ ءوز جەرىنە ەگۋگە ۇيلەسەتىن دەرەجىلىك جەمىس ورمانى ونىمدەرىن دامىتۋىنا الدىمەن جانە ءتۇيىندى قولداۋ كورسەتىپ، اۋداندارداعى، قالالاردىڭ بوگەنايلىق جەمىس ورمانى كاسىبىن جاپىراق قالىپتاستىردى، مۇنداعى شىنىندە جاڭعاق، شالان، الما، ءجۇزىم، شىرعاناق سياقتى ابزالدىلىققا يە جەمىس ورمانى سورتتارىن نەگىز ەتكەن كوپتەگەن ابزالدىلىققا يە ءوندىرىس اۋماقتارى تۇگەلدەي 10 مىڭنان 50 مىڭ مۇعا دەيىنگى ساپالى جەمىس ـ جيدەك وزەكتى اۋماعىن سالدى.

جۇمىسىنداعى جىلدارداعى بەرى كاسىپ قۇرىلىمىن عىلمي رەتتەۋ، ساپالىلاندىرۋ، جاڭا سورتتى ەگۋدى جالپىلاستىرۋ وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق، وبلىستىڭ كاسىپتەردىڭ جايعاسۋىن ساپالىلاندىرۋىنىڭ، قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورمانى ىلگەرىلەتۋىنىڭ ماڭىزدى تۇتقاسىنا اينالدى.

3 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى ياركەن اۋدانى ميشا قالاشعى ساماليباق قىستاعىنداعى جەمىس وسىرەتىن شارۋا ابدۇرازاق ابدۇلدىڭ شيە باعىنداعى شيەلەر تۇگەلدەي تۇينەك سالدى، بۇعان ول قاتتى قۋانۋلى.

ابدۇرازاق قىستاقتاعى كەدەي وتباسى، 2009 ـ جىلدان باستاپ شيە ەگۋدى باستاعان ول 5 مۇ شيەلىگىنىڭ ونىمدىلىگى جاقسى بولعاندىعىن بايقاپ، بىلتىر تاعى دا 25 مۇ جەردى كوتەرەگە الدى، بيىل ونىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۇدىڭ ءۇمىت بار. قازىر ساماليباق قىستاعىنىڭ 1200 مۇلىق شيەسى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىسىن ارتتىرۋىن جەبەۋدىڭ جانە ءبىر جولى بولدى.

ياركەن اۋدانى جاڭا سورت ءوسىرۋدى جەتەكشى ەتىپ، كاسىپتەردىڭ جايعاسۋىن ساپالىلاندىرىپ، كاسىپ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدى كەدەيلىكتەن ورنىقتى ارىلۇدىڭ ءتۇبىرلى شارالارى ەتتى. قازىر بۇل اۋدان ەككەن 50 نەشە مىڭ مۇ جەردەگى شيە، 48 مىڭ مۇ جەردەگى شيەمەي شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتتىرۋدىڭ جاڭا ارناسىنا اينالدى.

ولشەمدەندىرىپ باسقارۋ ورەسىن جوعارىلاتتى

"ساباققا تىرەۋ قويىپ، ارتىق ساباقتاردى شىرپىعاننان كەيىن تىڭايتقىش بەرىپ، سۋارامىز، وسىلاي باپتاعاندا انارداڭ ءدانى تولىق، ءدامى ءتاتتى بولادى". 3 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى گۇما اۋدانى پيىالماوتەڭ اۋىلى شىلىۋ جاڭا قىستاعىندا گۇما اۋدانى سايتۇلا قالاشق ۇكىمەتىنىڭ وسى قىستاقتا تۇرعان "ۇعسۋ، تيمىدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" قىزمەت اتىرەتىنىڭ باستىعى، ءبىرىنشى شۇجي حى يىپىڭ شارۋالاردى انار اعاشىنىڭ ءتۇبىن ارشۋعا ۇيمداستىرۋدا.

عىلمي باعىپ ـ باپتاۋ ادىسىمەن ولشەمدەندىرگەن باسقارۋدى ۇشتاسترعان قىستاق تۇرعىنى الي وسماننىڭ كىرىسى مولايا ءتۇستى، "بىلتىر 50 مىڭ يۋانعا انار ساتتىم، بيىل ءتىپتى دە جاقسى باپتاپ، كىرىسىمدى 60 مىڭ يۋانعا جەتكىزۋگە تىرىسامىن"، ـ دەدى ول.

گۇما اۋدانى پيىالماوتەڭ اۋىلىنىڭ باستىعى امانگۇل مامەت تانىستىرىپ بىلاي دەدى: بۇل اۋىلدىڭ انار ەگىلەتىن جەر اۋدانى 24 مىڭ مۇ، مۇنىڭ ىشىندە جەمىس بەرۋ اۋدانى 18 مىڭ مۇ، بارلىعى جاسىل ازىقتىق ولشەمى بويىنشا وسىرىلەدى. 2019 ـ جىلى بۇكىل اۋىلدىڭ انار ءونىم مولشەرى 10 مىڭ تونناعا بولىپ، ءونىم قۇنى 110 ميللىيون يۋاننان اسىپ، جان باسىندىق تازا كىرىس 16 مىڭ يۋانعا جەتتى. بيىل اۋىل ولشەمەندىرىپ باسقارۋ ورەسىن ونان ارى جوعارىلاتىپ، بىلتىرعى نەگىزدە جان باسىندىق كىرىستى 800 يۋان ارتتىرۋعا قۇلشىنادى.

وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق، وبلىس علمي، ولشەمدەندىرىپ باسقارۋ ارقىلى جەمىس ـ جيدەك ساپاسىن جوعارىلاتىپ، "شينجياڭ ءدامىن" شار تاراپقا تاراتتى.

بيىل اقتاۋ اۋدانى جامالتەرەك اۋىلى ۇكى ءمالى قىستاعىنىڭ تۇرعىنى مامەت ايسا بىلتىرعى 11 مۇلىق شيەمەي نەگىزىندە تاعى دا 10 مۇلىق شيەمەيدى كوتەرەگە الدى.

"اۋدان، اۋىل تەحنيكتەرىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، وتباسىمىز بىلتىر شيەمەيدەن 100 مىڭ يۋان كىرىس تاپتى. بيىل مەن ەگىمشىلىك اۋماعىن كەڭەيتتىم، ارحيۇ تۇرعىزىپ، كارتچكالاندىرىلعان بىرنەشە كەدەيدى كوبىرەك قابىلداپ، بىرگە ىستەمەكپىن"، ـ دەدى مامەت زور سەنىمەن.

سوڭعى جىلدارى اقتاۋ اۋدانى "ۇكىمەت جەتەكشىلىك ەتۋ، ساياسات جاعىنان بەيىمدەلۋ، نىسان ارقىلى جەتەكتەۋ، ونىمدىلىككە ءمان بەرۋ، عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ" سىندى 5 ءتۇرلى شارا ارقىلى بۇكىل اۋداندىعى 39 مىڭ مۇ جەمىس ورمانىنىڭ ساپاسىن ءوسىرىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرىپ باسقارىپ، 3 ـ ايدىڭ 13 ـ كۇننەن دەيىن جاڭعاق، شيەمەي، بارىن ورىگى سياقتى جەمىس اعاشتارىن تەلۋ، سۋارۋ، تىڭايتقىش بەرىپ باعىپ ـ باپتاۋ، دەرت ـ دەربەز جانە قۇرت ـ قۇمىرسقا زيانىنان ساقتانۋ جانە ونى قۇرتۋ، شىرپۋ، تۇزەۋ سياقتى ولشەمدەندىرىپ باسقارۋ، باپتاۋ جۇمىستارىن ورىندايدى. بيىل جاڭعاقتىڭ، شيەمەيدىڭ ءونىم مولشەرى مەجەمەن 15%تەي ارتادى، ساپالى جەمىس ـ جيدەكتىڭ سالىستىرمالى 20% اينالاسىندا جوعارىلاتۋعا بولادى.

كاسىپ سالاسىنىڭ تيىن جاڭالاپ، دەڭگەيىن ءوسىرۋدى جەبەدى

"ەگىس جۇمىستارى قاربالاس كەزدە مەن ءوزىمنىڭ جاڭعاق باقشامدى باسقارامىن، ەگىس جۇمىستارى سايابىر كەزدە مەن جاڭعاق مانەرلەۋ سەلبەستىك كووپەراتيۋىنە بارىپ جۇمىس ىستەيمىن، جاڭعاقتان مەن جانە باسقا قىستاق تۇرعندارى قوس ۇلەس الادى"، ـ دەدى 3 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى ونسۋ اۋدانى توقۇلا اۋىلى حىپان قىستاعىنىڭ تۇرعىنى قۇدىرەت بۇساق. سوڭعى جىلدارى حىپان قىستاعى جەمىس شارۋاشىلىعى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنەن ەكەۋىن قۇرىپ، بۇكىل قىستاق وندىرگەن جاڭعاقتى ساتىپ الىپ مانەرلەدى، ءوندىرىس قاۋىرت كەزدە 100 نەشە ادامدى جۇمىستاندىردى.

بيىل اقسۇ ايماعى جەمىس ـ جيدەكتى وندىرىلگەن جەردە مانەرلەۋگە كومەك قاراجات بەرۋ ساياساتىن اناعۇرلىم كەمەلدەندىرىپ، دارەجەگە ايىرىپ سۇرىپتاۋ، العاشقى ادىمدا قوراپتاۋ جانە جاس كۇيىندە ساقتاۋ سياقتى بۇيىنداردىڭ تۇرعندارىن كەدەيلىكتەن ارىلتىپ، كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا ءتيىمدى كاسىپ سالالارىن كۇش سالا ناقتى ەگجەيلى يگەرىپ، ونى ماركالى كاسىپ سالاسىنا اينالدىرۋعا جىگەرلەندىردى.

سۇن جينلۇڭ مىنالاردى باسا دارىپتەدى: كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭسىنە قول جەتكىزۋ ساتىسىندا استە بويكۇيەزدىككە سالىنباي، ۇاقىتتى ۇتىپ، جۇمىسقا قاجىرلىلىقپەن كىرىسىپ، قۇلشىنا ىستەپ، تۇرگە ءبولىپ شارا قولدانۋدى كۇشەيتىپ، قىستاققا، وتباسىنا، ادامعا دەيىن تيانىقتاندىرىپ، ءتۇرلى قىزمەتتەردى ءتىپتى دە دالمە ـ ءدال، ءتىپتى دە ءونىمدى ىستەۋ كەرەك. كەدەيلىكتەن ءالى ارىلماعان حالقتان جانە كەدەيلىكتەن ارىلۋى ورنىقسىز حالقتان، ارحيۇ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىلاردىڭ تىس، كەدەيلەسۋدىڭ الدىنداعى ادامدارىدى دينامىكالى سارالاۋدى كۇشەيتىپ، قىستاق "ەكى كومىتەتىنىڭ"، ءبىرىنشى شۇجيدىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قاتايتىپ، ناقتىلاپ، وتباسىلارىنا، ادامدارعا دەيىن ارالاپ ءجۇرىپ بۇقارانىڭ قىينىلىسىن جانە ماسەلەلەرىن شەشۇ كەرەك. امالدىڭ بارىنشا ءتۇرلى ادىستەردى قولدانىپ، ىنداعى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ، كوكتەمگى ەگىس ءوندىرىسى، بۇقارانىڭ ۇيىمدى تۇردە سىرتقا شىعىپ جۇمىستانۋى، قىستاق ورتاسىن رەتتەۋ ـ وڭاۋ سىندى ءتۇيىندى قىزمەتتەردى ويداعىداي ۇيىمداستىرىپ يگەرۋ كەرەك. جەتەكشى كاسىپورىندارىدى، اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ماركاسىن جانە نەگىزگى ونىمدەردى كۇش سالا جەتىلدىرىپ، "جەتەكشى كاسىپورىن + سەلبەستىك كووپەراتيۋى + شارۋا وتباسى" ءونىمدى ۇيىمدىق ۇلگىسىن كۇش سالا جالپىلاستىرىپ، ءوندىرۋ مەن ساتۋدى ءتۇيىلىستىرۋدى كۇشەيتىپ، مۇددە بايلانىسىن ساپالىلاندىرىپ، بۇقارانىڭ ورنىقتى كىرىسكە يە بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى ۋاڭ يۇڭمەيگە شايقاستى بىرگە قاداعالادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاڭعاق ساۋداسى، قۇرىلعىلى اۋىل شارۋاشىلىعى ءوندىرىسى سياقتى ورىندارعا بارىپ، كاسىپورىندارداڭ جۇمىستى، ءوندىرىستى قالپىنا كەلتىرۋ جاعدايىنا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، اتىز باسىنا، قالامشا ءوسىرۋ بازاسىنا، باعمەشىلىق شاعىن اۋماعىنا جانە ساۋدا بازارىنا دەيىن ىشكەرىلەي ارالاپ، كوكتەمگى ەگىس جانە ەگىس دالەندەعىن، اۋىل شارۋاشىلىعى ءوندىرىسىن اماناتتاپ باسقارتۋ، مال قۇس باعمەشىلىعى ارقىلى كىرىستى ارتتىرۋ جانە اۋىل شارۋاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرى اينالىمى سياقتى جاعدايلارىن ۇعىستى ءارى جۇڭتاي شاعىن اۋماعىنا، اقتاش كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا شوعىرلى قونىستاندىرۋ رايونى، ۇششارباس قالاشعى جارباسى قىستاعى سياقتى ورندارداعى كەدەيلىكتەن ارىلماعان وتباسىلارىن ارالاپ، پارتيانىڭ حالقتا تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىنىڭ تيانىقتاندىرىلۋ جاعدايى مەن كەدەي ەڭبەككۇشتەردىڭ جۇمىستانۋ جاعدايىن ۇعىسىپ، قىستاق تۇرعندارىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋ كىرىس ەسەبىن جاساۋىنا كومەكتەسىپ، قىستاق تۇرعندارىن كوپ نەگىزدى وندىرىسپەن شۇعىلدانۋعا شابىتتاندىرىپ، كوپ ارنا ارقىلى جۇمىسىتانۋدى ىسكە اسىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلۋ نەگىزىن ونان ارى بەكەمدەپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە ۇاعىندا جوعارى ساپامەن قول جەتكىزۋگە شابىتتاندىردى.

ۇششارباس قالاشعىنىڭ جارباسى قىستاعىندا سۇن جينلۇڭ قىستاقتىڭ "ەكى كومىتەت" القاسىنداعىلارمەن، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتىرەتىندەگىلەرمەن اڭگىمە ءماجلىس وتكىزىپ، وسى قىستاقتىڭ دامۇ جاعدايىن ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىسىپ، كەدەي وتباسىلارىنا ىشكەرىلەي بارىپ، وتباسىلارىنىڭ كىرىس ينفورماتسياسىن مۇقيات تەكسەرىپ، جۇمىستانۋ جاعدايىن ەگجەي ـ تەگجەيلى سۇراستىردى. جارباسى قىستاعىنىڭ كاسىپ سالاسى قۇرىلىمىن بەلسەنە رەتتەپ، ءۇستىرت ورىگى، بايساي، كارتوپ سياقتى كاسىپ سالالارىنا سۇيەنىپ شارۋالاردىڭ كىرىستەرىن ارتتىرعانىن ۇعىسقاندا، سۇن جينلۇڭ قىستاق كادرلارىن قىستاق تۇرعندارىن كەدەيلىكتەن ارىلتىپ، كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا ءتيىمدى كاسىپ سالالارىن كۇش سالا ناقتى ەگجەيلى يگەرىپ، ونى ماركالى كاسىپ سالاسىنا اينالدىرۋعا جىگەرلەندىردى.

سۇن جينلۇڭ مىنالاردى باسا دارىپتەدى: كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭسىنە قول جەتكىزۋ ساتىسىندا استە بويكۇيەزدىككە سالىنباي، ۇاقىتتى ۇتىپ، جۇمىسقا قاجىرلىلىقپەن كىرىسىپ، قۇلشىنا ىستەپ، تۇرگە ءبولىپ شارا قولدانۋدى كۇشەيتىپ، قىستاققا، وتباسىنا، ادامعا دەيىن تيانىقتاندىرىپ، ءتۇرلى قىزمەتتەردى ءتىپتى دە دالمە ـ ءدال، ءتىپتى دە ءونىمدى ىستەۋ كەرەك. كەدەيلىكتەن ءالى ارىلماعان حالقتان جانە كەدەيلىكتەن ارىلۋى ورنىقسىز حالقتان، ارحيۇ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىلاردىڭ تىس، كەدەيلەسۋدىڭ الدىنداعى ادامدارىدى دينامىكالى سارالاۋدى كۇشەيتىپ، قىستاق "ەكى كومىتەتىنىڭ"، ءبىرىنشى شۇجيدىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قاتايتىپ، ناقتىلاپ، وتباسىلارىنا، ادامدارعا دەيىن ارالاپ ءجۇرىپ بۇقارانىڭ قىينىلىسىن جانە ماسەلەلەرىن شەشۇ كەرەك. امالدىڭ بارىنشا ءتۇرلى ادىستەردى قولدانىپ، ىنداعى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ، كوكتەمگى ەگىس ءوندىرىسى، بۇقارانىڭ ۇيىمدى تۇردە سىرتقا شىعىپ جۇمىستانۋى، قىستاق ورتاسىن رەتتەۋ ـ وڭاۋ سىندى ءتۇيىندى قىزمەتتەردى ويداعىداي ۇيىمداستىرىپ يگەرۋ كەرەك. جەتەكشى كاسىپورىندارىدى، اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ماركاسىن جانە نەگىزگى ونىمدەردى كۇش سالا جەتىلدىرىپ، "جەتەكشى كاسىپورىن + سەلبەستىك كووپەراتيۋى + شارۋا وتباسى" ءونىمدى ۇيىمدىق ۇلگىسىن كۇش سالا جالپىلاستىرىپ، ءوندىرۋ مەن ساتۋدى ءتۇيىلىستىرۋدى كۇشەيتىپ، مۇددە بايلانىسىن ساپالىلاندىرىپ، بۇقارانىڭ ورنىقتى كىرىسكە يە بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى ۋاڭ يۇڭمەيگە شايقاستى بىرگە قاداعالادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

قاجىرلىلىقپەن ناقتى ىستەر تىندىرىپ، سىرتتان كىرۋدەن ساقتانۋدى ءتۇيىن ەتە وتىرىپ ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن تياناقتاندىرۋمەن بىرگە، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ قالىپتى ارنامەن اناعۇرلىم جوعارى ورەدە اينالىم جاساۋىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، تۇتاس جىلدىق ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇ نىسانالارى مەن مىندەتتەرىن جاپىراق ورىندىاۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ مىندەتتىن جوعارى ساپادا ورىندىاۋعا، جاپىراق دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعامدى ۇاعىندا ورناتۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ، بۇكىل رايوننىڭ قوعامدىق كەلەلى جاعدايىنىڭ جاراسىمدىلىعىنا، ورنىقتىلىعىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ءماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: ورايدى مىقتاپ يگەرىپ، بار كۇشتى سالىپ، قالىپتى ءوندىرىس، تۇرمىس ءتارتىبىن جوعارى ورەدە قالپىنا كەلتىرىپ، تۇتاس جىلدىق ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇ نىسانالارى مەن مىندەتتەرىن جاپىراق ورىندىاۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. تۇتاس كاسىپ تىزبەگىنىڭ ءاربىر بۇىندارىندىاعى جۇمىستى، ءوندىرىستى قالپىنا كەلتىرۋدى جەدەل جەبەپ، "بوگەلىستەردى" اشىپ، "ۇزىلىستەردى" جالعاپ، كاسىپورىندارداڭ تەزىرەك ءوندىرىس قۇاتىنا جەتۋىن، تولىق وندىرىسكە ءتۇسۋىن ىلگەرىلەتۋ؛ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايون قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ، شينجياڭدى سايات ارقىلى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتۋ؛ نىسان قۇرىلىسىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، ءونىمدى قارجى قوسۋدى كوپ ارنامەن جەبەپ جانە كەڭەيتىپ، دامۇ تەبىنىن كۇشەيتۋ؛ ءونىمدى تۇتىنۋ قاجەتىن كەڭەيتىپ، 3 ـ كاسىپتىڭ دامۇىن جەدەلدەتۋ؛ مەكتەپتەردىڭ ىندەت جاعدايىن يكەمدى باقىلاۋ ـ ولىشەۋىن كۇشەيتىپ، وقتۇشى ـ وقۇشىلاردىڭ باس امانىدىعىن باتىل قورعاۋ؛ قاتىناس ـ تاسىمالدى ۇيىمداستىرۋدى، قامتاماسىز ەتۋدى جاقسى ىستەپ، ادامداردىڭ ءجۇرىس ـ تۇرىسىن، زات اينالىمىن تارتىپپەن اينالىسقا سالۋ، ىركىلىسسىزدەندىرۋ؛ قوعامنىڭ كەلەلى جاعدايىنىڭ جارامسىزدانۋىن، ورنىقتىلىعىن ويداعىداي يگەرۋدەن جازباي، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى، ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا تاماشا ورتا جاراتۋ كەرەك.

ءماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: بيىلعى جىل ـــ جاپىراق دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋدىڭ ايالتالار جىلى، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شەشۇشى شايقاسىنىڭ شەشۇشى جەڭىسىنە قول جەتكىزۋ ماڭىزدى ساياساتىنىڭ ۇزاق مەرزىمدى ىسكە اسىرىلۋىنا ءتۇبىرلى كەپىلدىك ەتۋ، ۇلتتار ارالاس ورنىقتى ءومىر سۇرۋىنىڭ ورتاق ماقساتىن ىلگەرىلەتۋ، ۇلتتار ارالاس ورنىقتى ءومىر سۇرۋ ورتالىعىن قۇرۋ ءىسىنىڭ ءىلگىرىلەۋ